

|

61994J0331

Domstolens Dom (Femte Afdeling) af 23. maj 1996. - Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber mod Den Helleniske Republik. - Moms - Afgift af personbefordring, 'tur-retur-krydstogter' og charterrejser. - Sag C-331/94.

Samling af Afgørelser 1996 side I-02675

Sammendrag

Parter

Dommens præmisser

Afgørelse om sagsomkostninger

Afgørelse

Nøgleord

++++

Fiskale bestemmelser ° harmonisering af lovgivningerne ° omsætningsafgifter ° fælles merværdiafgiftssystem ° sjette direktiv ° geografisk anvendelsesområde ° transportydelser udført på medlemsstaternes områder ° "tur-retur-krydstogter" med besejling af territorialfarvandet og internationalt farvand ° forpligtelse til afgiftsopkrævning for så vidt angår den i territorialfarvandet beliggende del af sejlruten ° manglende opfyldelse ° begrundelse ° ingen

(Raadets direktiv 77/388, art. 2, art. 9, stk. 2, og art. 28, stk. 5)

Sammendrag

Reglen om transportydelsers specielle stedlige tilknytning i artikel 9, stk. 2, litra b), i det sjette direktiv 77/388 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter har til formål at sikre, at hver medlemsstat pålægger transportydelser moms af den del af transporten, der har fundet sted inden for dens nationale område. En medlemsstat tilsidesætter derfor sine forpligtelser i henhold til den nævnte bestemmelse og direktivets artikel 2, saafremt krydstogter med skibe under nationalt flag, der ikke anløber en havn i udlandet, i medlemsstaten er fritaget for merværdiafgift, nærmere bestemt for saa vidt angaar den del af sejlruten, der er beliggende i territorialfarvandet. En saadan medlemsstat kan herved ikke til støtte for en manglende opfyldelse af sine forpligtelser henvise til praktiske vanskeligheder, til, at der vil være ubetydelige afgiftsbeløb forbundet med en afgiftsopkrævning, til, at der ikke er blevet gennemført nogen endelig afgiftsordning for personbefordring, jf. direktivets artikel 28, stk. 5, eller til den momsfritagelse, der gælder international personbefordring med skib og krydstogter, der gennemføres af virksomheder i tredjelande.

Parter

I sag C-331/94,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Dimitrios Gouloussis, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsoeger,

mod

Den Helleniske Republik ved juridisk medarbejder Panagiotis Mylonopoulos, Udenrigsministeriets Særlige Juridiske Kontor for EF-spoergsmaal, og raadgiver for viceudenrigsministeren Anna Rokofyllou, og med valgt adresse i Luxembourg paa Den Graeske Ambassade, 117, Val Sainte-Croix,

sagsoegt,

angaaende en paastand om, at det fastslaas, at Den Helleniske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 2, artikel 9, stk. 2, litra b), og artikel 26 i Raadets sjette direktiv 77/388/EOEF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter ° Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT L 145, s. 1), idet visse former for transportydelser i Grækenland er fritaget for merværdiafgift, og der opkræves merværdiafgift af visse former for tjenesteydelser præsteret af rejsebureauer,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, D.A.O. Edward, og dommerne J.-P. Puissochet (refererende dommer), P. Jann, L. Sevón og M. Wathelet,

generaladvokat: A. La Pergola

justitssekretær: fuldmægtig L. Hewlett,

paa grundlag af retsmoederapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlaeg i retsmoedet den 15. februar 1996, hvorunder Den Hellenke Republik var repraesenteret af saerlig assisterende juridisk konsulent Ioanna Galani-Maragkoudaki, Udenrigsministeriets Saerlige Juridiske Kontor for EF-spoergsmaal, som befuldmaegtiget, og af Anna Rokofyllou, og Kommissionen af Dimitrios Gouloussis,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgoerelse den 28. marts 1996,

afsagt foelgende

Dom

Dommens præmisser

1 Ved staevning registreret paa Domstolens Justitskontor den 13. december 1994 har Kommissionen for De Europaeiske Faellesskaber i medfoer af EF-traktatens artikel 169 anlagt sag med paastand om, at det fastslaas, at Den Hellenke Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 2, artikel 9, stk. 2, litra b), og artikel 26 i Raadets sjette direktiv 77/388/EOEF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsaetningsafgifter ° Det faelles mervaerdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT L 145, s. 1, herefter "det sjette direktiv"), idet visse former for transportydelser i Graekenland er fritaget for mervaerdiafgift (herefter "moms"), og der opkraeves moms af visse former for tjenesteydelser praesteret af rejsebureauer.

2 Ved aabningsskrivelse af 31. december 1991 meddelte Kommissionen Den Hellenke Republik, at den skoennede, at en raeke bestemmelser i lov nr. 1642/1986 om opkraevning af mervaerdiafgift mv. (Det Graeske Statstidende, foerste afdeling, nr. 125), som aendret ved lov nr. 2093/1992 (Det Graeske Statstidende, foerste afdeling, nr. 181), og i finansministerens cirkulaere nr. 10/87 af 10. juli 1987 stred mod de naevnte bestemmelser i det sjette direktiv.

3 Paa trods af den begrundede udtalelse, som blev fremsendt til Den Hellenke Republik den 16. september 1993, opretholdt denne de paagaeldende bestemmelser, hvorefter Kommissionen har anlagt denne sag.

4 Sagen omfattede oprindelig tre klagepunkter. Det foerste klagepunkt angik momsfrigatelse for international transport med jernbane for saa vidt angaar den del af strae kningen, der er beliggende i Graekenland. Det andet klagepunkt angik momsfrigatelse for krydstogter med skibe under graesk flag, der ikke anloeber en havn i udlandet (herefter "tur-retur-krydstogter"), naermere bestemt for saa vidt angaar den del af sejlru ten, der er beliggende i territorialfar vandet. Det tredje klagepunkt var, at der opkraev edes afgift af tjenesteydelser, som rejsebureauer praesterer uden for Faellesskabet.

5 Efter sagens anlaeg har Den Hellenke Republik udstedt lov nr. 2303/1995 (Det Graeske Statstidende, foerste afdeling, nr. 80), hvorved der blev indfoert bestemmelse om opkraevning af moms af tjenesteydelser i form af international transport med jernbane for saa vidt angaar den del af strae kningen, der er beliggende i Graekenland, og om momsfrigatelse for tjenesteydelser, som rejsebureauer praesterer uden for Faellesskabet.

6 Herefter har Kommissionen under den mundtlige forhandling meddelt, at den frafalder det foerste og det tredje klagepunkt.

7 Foelgelig er det alene fornoedent at undersøge Kommissionens andet klagepunkt angaaende momsfrigtagelse for "tur-retur-krydstogter".

8 Til støtte for dette klagepunkt har Kommissionen gjort gældende, at det sjette direktivs artikel 2, sammenholdt med artikel 9, stk. 2, litra b), forpligter medlemsstaterne til at opkræve moms af "tur-retur-krydstogter" for saa vidt angaar den del af sejlruten, der er beliggende i deres territorialfarvand.

9 Den Hellske Republik har ikke bestridt, at der skal opkræves moms af transportydelser for saa vidt angaar den del af strækningen, henholdsvis sejlruten, der er beliggende i Grækenland, henholdsvis græsk territorialfarvand. Sagsoegte gør imidlertid for det første gældende, at beskatningsgrundlaget i forbindelse med "tur-retur-krydstogter" ikke alene er ubetydeligt, men ogsaa meget vanskeligt at fastlægge i praksis, idet skibene maa skifte sejlroute, uden at dette naermere kan forudses paa forhaand. For det andet savner en saadan beskatning grundlag, for saa vidt der endnu ikke er blevet indført nogen endelig momsordning for personbefordring, og for saa vidt international soetransport i praksis er momsfritaget i samtlige medlemsstater. For det tredje vil opkrævning af moms, ogsaa delvis, i forbindelse med "tur-retur-krydstogter" stille virksomhederne i Fællesskabet ringere i forhold til virksomheder i tredjelande, der ikke er momspligtige.

10 Det bemærkes, at Domstolen allerede har fastslaaet, at reglen i det sjette direktivs artikel 9, stk. 2, litra b), om transportydelsers specielle stedlige tilknytning har til formaal at sikre, at hver medlemsstat paalaegger transportydelser moms af den del af transporten, der har fundet sted inden for dens nationale omraade (dom af 13.3.1990, sag C-30/89, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 691, praemis 16). Medlemsstaterne er derfor i henhold til artikel 9 forpligtet til at opkræve moms af de tjenesteydelser, som præsteres af virksomheder, der gennemfører "tur-retur-krydstogter", for saa vidt angaar den del af sejlruten, der er beliggende i territorialfarvandet. Den Hellske Republik har da ogsaa erkendt dette.

11 Det er endvidere ubestridt, at Den Hellske Republik ikke i medfør af det sjette direktivs artikel 28, stk. 3, litra b), i en overgangsperiode kan afgiftsfritage tjenesteydelser i form af personbefordring.

12 Det bemærkes herved for det første, at Den Hellske Republik ikke paa noget grundlag kan henvise til praktiske vanskeligheder til støtte for den manglende opkrævning af moms i forbindelse med "tur-retur-krydstogter". Saadanne vanskeligheder kan saaledes under alle omstaendigheder ikke vaere tilstraekkelige til at godtgøre, at det er absolut umuligt for sagsoegte at anvende det sjette direktiv korrekt, hvilket efter Domstolens praksis er en betingelse (jf. herved dom af 27.10.1992, sag C-74/91, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 5437, praemis 12). Det bemærkes endvidere, at Kommissionen under den mundtlige forhandling har oplyst, at den vil vaere indstillet paa at undersøge muligheden for opkrævning i en overgangsperiode af afgift med et fast beløb i forbindelse med "tur-retur-krydstogter", saafremt Den Hellske Republik godtgør, at der foreligger betydelige administrative vanskeligheder.

13 Det savner ligeledes grundlag for Den Hellske Republik at henvise til, at der kun vil vaere ubetydelige afgiftsbeløb forbundet med opkrævning af moms i forbindelse med "tur-retur-krydstogter". Selv om dette maatte vaere tilfaeldet, hvilket Kommissionen bestrider, kan dette forhold ikke fritage sagsoegte fra forpligtelsen til at anvende direktivet korrekt. Det bemærkes endvidere, at den græske regering, som anført af generaladvokaten i punkt 8 i dennes forslag til afgørelse, ikke paa én gang kan hævde, at der er tale om ubetydelige afgiftsbeløb, og at en opkrævning af moms i forbindelse med "tur-retur-krydstogter" vil forvolde virksomhederne i Fællesskabet en betydelig skade.

14 Det bemærkes herefter, at det savner grundlag for Den Hellenke Republik at henvise til, at der ikke er blevet gennemført nogen endelig momsordning for personbefordring, jf. det sjette direktivs artikel 28, stk. 5. Selv om det kan føre til konkurrencefordrejning, at der i en overgangsperiode opretholdes forskellige beskatningsregler i de forskellige medlemsstater, medfører dette ikke, at Den Hellenke Republik kan undlade at anvende det sjette direktivs artikel 2 og 9 korrekt og derved selv skabe konkurrencefordrejning til skade for de medlemsstater, der har gennemført det sjette direktiv korrekt (jf. dommen i sagen Kommissionen mod Tyskland, a.st., præmis 25).

15 Endelig kan Den Hellenke Republik ikke med føje henvise til den momsfritagelse, der gælder international personbefordring med skib samt "tur-retur-krydstogter", der gennemføres af virksomheder i tredjelande.

16 For det første skal der principielt opkræves moms af personbefordring for saa vidt angaar de dele af sejlruten, der er beliggende i territorialfarvandet. Disse former for tjenesteydelser kan kun fritages for moms paa grundlag af undtagelsesbestemmelserne i det sjette direktiv, som f.eks. artikel 28, stk. 3, litra b). Den Hellenke Republik kan ikke med føje til støtte for en manglende korrekt anvendelse af det sjette direktiv henvise til, at andre medlemsstater uden retsgrundlag herfor fritager den paagældende form for personbefordring for moms (jf. herved dom af 9.7.1991, sag C-146/89, Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, Sml. I, s. 3533, præmis 47).

17 For det andet er der en objektiv forskel mellem henholdsvis international soetransport og "tur-retur-krydstogter" med udgangspunkt i tredjelande og "tur-retur-krydstogter" med udgangspunkt i en medlemsstat. Navnlig er afrejsestedet og rejsens maal ved denne form for transport nogle andre end i forbindelse med "tur-retur-krydstogter" med udgangspunkt i en medlemsstat, saaledes at der herved i almindelighed i mindre omfang sker en besejling af beskatningsmedlemsstatens territorialfarvand.

18 Foelgelig maa der gives Kommissionen medhold i det andet klagepunkt.

19 Det maa herefter fastslaas, at Den Hellenke Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til det sjette direktivs artikel 2 og artikel 9, stk. 2, litra b), idet "tur-retur-krydstogter" i Graekenland er fritaget for moms, naermere bestemt for saa vidt angaar den del af sejlruten, der er beliggende i territorialfarvandet.

Afgørelse om sagsomkostninger

Sagens omkostninger

20 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, paalaegges det den tabende part at betale sagens omkostninger, saafremt der er nedlagt paastand herom.

21 I henhold til artikel 69, stk. 5, paalaegges det den part, som haeber sagen, at betale sagens omkostninger, medmindre det har vaeret berettiget at haebe sagen som foelge af den anden parts forhold.

22 Kommissionen har frafaldet nogle af de i staevningen angivne klagepunkter, naermere bestemt i det omfang, Den Hellenke Republik efter sagens anlaeg har truffet visse af de noedvendige foranstaltninger til at bringe graesk lovgivning i overensstemmelse med det sjette direktiv.

23 Naar Kommissionen delvis har hævet sagen, maa forholdet saaledes tilskrives Den Helleniske Republik, der i øvrigt har tabt sagen.

24 Den Helleniske Republik boer herefter doemmes til at betale sagens omkostninger.

Afgørelse

Paa grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

1) Den Helleniske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 2 og artikel 9, stk. 2, litra b), i Raadets sjette direktiv 77/388/EOEF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter ° Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag, idet krydstogter med skibe under græsk flag, der ikke anløber en havn i udlandet, i Grækenland er fritaget for merværdiafgift, nærmere bestemt for saa vidt angaar den del af sejlruten, der er beliggende i territorialfarvandet.

2) Den Helleniske Republik betaler sagens omkostninger.